

ספרי' - אוצר החסידים - ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

דבר מלכות

ערב חג הפסח
(לאחרי תפלת המנחה)

שיחות קודש

מאת

כבוד קדושת

אדמו"ר מלך המשיח מנחם מענדל שליט"א

שני אורסא הן

מליובאוויטש



יוצא לאור על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ששים וחמש לבריאה
הי' תהא שנת סגולות המשיח
שנת הק"ד לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

שיחת יום ועש"ק ערב פסח ה'תש"א

– לאחרי תפלת מנחה –

בנוגע לערב פסח, שמלבד היותו ערב (יו"ט, ובימים טובים גופא, ראשון לרגלים⁶) פסח, ניתוסף בו בשנה זו שהוא גם ערב שבת, וערב שבת שמתברך משבת הגדול⁶, ובפרשת שמיני⁷, כדלקמן.

ב. פסח שחל בשבת:

שבת (יום השביעי לבריאת העולם) – קשור ומורה על שלימות העולם, כמארז"ל⁸, „מה הי' העולם חסר מנוחה, באת שבת באת מנוחה“, היינו, שלאחרי גמר בריאת העולם בששת ימי בראשית הי' העולם חסר מנוחה, ובשבת נשלם (החסרון שבעולם – שלימות) העולם.

ופסח (שבו נגאלו ממצרים) – קשור ומורה על דרגת האלקות שלמעלה מהעולם, כי, גם שלימות העולם היא עדיין בבחינת „מצרים“ מלשון מיצר וגבול⁹, והשלימות האמיתית היא בהגאולה מהמיצר וגבול (שלימות

א. המעלה המיוחדת דהג הפסח בקביעות שנה זו (בהוספה על קביעות הג הפסח בט"ו בניסן) – שחל ביום השבת.

ובהקביעות דפסח ביום השבת גופא נוסף עילוי מיוחד מצד הברכה ד„שבת הגדול“ שלפניו – כידוע¹⁰ שמיום השבת „מתברכין כולהו יומין“, כל ששת ימי השבוע עד ליום השבת, ועד בכלל, שגם יום השבת מתברך מהשבת שלפניו, ועוד יותר מבשאר ימי השבוע, בגלל הצד השווה שניהם ימי השבת. ואם בכל שבת נמשכת ברכה לשבת שלאחרי, ב„שבת הגדול“ בודאי נמשכת ברכה גדולה לשבת שלאחרי שבו חל חג הפסח.

ועילוי נוסף בקביעות שנה זו – שחג הפסח הוא בפרשת שמיני¹¹.

ויש לבאר התוכן וגם הקשר והשייכות דהמעלות בחג הפסח בשנה זו (קביעותו ביום השבת, הברכה המיוחדת משבת הגדול, ופרשת שמיני), כולל ובמיוחד

(5) ר"ה ד, א.

(6) להעיר שהתגלות הברכה מיום השבת על (כל ימי השבוע ו)יום השבת שלאחריו – שמודגשת בענין „מן“ (ראה זר שם) – היא בערב שבת שבו ירד המן גם בשביל יום השבת, כמ"ש „ויברך אלקים את יום השביעי“, „ברכו במן, שכל ימות השבוע ירד להם עומר לגלגלת, ובששי לחם משנה“ (פרש"י עה"פ).

(7) להעיר מהשייכות דפרשת השבוע לערב שבת – שעיקר הזמן דקריאת הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום הוא בערב שבת (שו"ע אדה"ז או"ח סרפ"ה ס"ו), ומזה מובן שגם בערב שבת שחל בו פסח (שאין בו קריאת שמות' דפ' שמיני) מודגשת השייכות לפרשת שמיני.

(8) פרש"י בראשית ב, ב. פרש"י מגילה ט, א (ד"ה ויכל). וראה בר"פ פ"י, ט ובמתנות כהונה שם (ד"ה שאנן) בשם „חז"ל“.

(9) ראה תו"א בשלח סד, א. יתרו עא, ד. ובכ"מ.

(1) ובפרטיות יותר – הן יום ראשון דפסח והן יום אחרון של פסח*, היינו, שהתחלה והסיום** דחג הפסח (שכוללים כל הימים שבינתיים) ביום השבת.

(2) זר ח"ב סג, ב. פח, א.

(3) כלומר, נוסף על הברכה שיש ביום השבת עצמו, כמ"ש (בראשית ב, ג) „ויברך אלקים את יום השביעי“, נמשכת בו תוספת ברכה מהשבת שלפניו.

(4) ושייך גם (ובמיוחד) ליום השבת (שבו חל חג הפסח) – שנוסף על לימוד שיעורי הת"ת בפרשת שמיני, ישנה הקריאה בתורה במנחת שבת בפרשת שמיני.

(* בחז"ל. ובאה"ק – שביעי של פסח בערב שבת.

(** ובאה"ק – אסרו גג.

ויש לומר, שתוכן הברכה שנמשכת מ"שבת הגדול" לחג הפסח¹⁵ בכל שנה, הוא, שגם הדרגא שלמעלה מהעולם (פסח) תומשך ותתגלה בגדרי העולם, ע"ד ובדוגמת ה"נס גדול" ד"שבת הגדול"; וענין זה הוא בהדגשה יתירה בפסח שחל בשבת - שהברכה שמקבל חג הפסח מ"שבת הגדול" ניכרת בגלוי בהקביעות דחג הפסח ביום השבת, שבו מודגש התייבון דהדרגא שלמעלה מהעולם עם העולם.

ד. פרשת שמיני:

"שמיני" - מורה על דרגא שלמעלה מהעולם, כי, מציאות העולם (גם השלימות דהעולם) קשורה עם מספר שבע, שבעת ימי בראשית שהם שבעת ימי ההיקף, ומספר שמיני קשור עם דרגא שלמעלה מהעולם¹⁶, ורומז על עניני הגאולה¹⁷ - גאולה מהמדידה והגבלה דגדרי העולם.

ומבאר שם (ע' 47) שנס כזה דוקא נקרא „נס גדול“, ע"ד מ"ש „גדול ה' ומהולל מאד בעיר אלקינו“, ודרשו חז"ל „אימתי הוא גדול כשהוא בעיר אלקינו“, היינו, שהגדלות האמיתית ניכרת בשינוי והפיכת הטבע גופא (וראה סה"ש תשמ"ח ח"א ע' 359 ואילך).

(15) שנקרא שבת סתם (כנ"ל הערה 11), ומתברך מ"שבת הגדול". - ולהעיר, שא' הטעמים שנקרא „שבת הגדול“ הוא „להודיע... כי יש יום אחריו סמוך ונראה שנקרא שבת ואינו גדול כמוהו, והוא יום טוב של פסח שנקרא גם כן שבת“ (ספר אורים גדולים (אומיר תקי"ח) למוד כד - הובא בשו"ת שמן המור (ליורנו תקנ"ג) תי"ד סט"ו). וראה גם סה"ש תשמ"ח שם (ע' 361).

(16) ראה כלי יקר ריש פרשתנו (שמיני). שו"ת הרשב"א ח"א ס"ט. הובאו ונתבארו בד"ה ויהי ביום השמיני בסה"מ תרע"ח ע' רסט ואילך. תש"ד ע' 191 ואילך. תש"ח ע' 167 ואילך. ועוד.

(17) כמארז"ל (ערכין יג, ב) „כינור... של ימות המשיח שמונה“ (וראה ד"ה ויהי ביום השמיני שבהערה הקודמת. לקו"ת תוריע כא, ד. ועוד).

העולם, באופן של דילוג (פסח ע"ש הדילוג והפסיחה¹⁰) למעלה מגדרי העולם.

ובקביעות שנה זו שחג הפסח חל בשבת מתחברים ב' המעלות (פסח ושבת) גם יחד¹¹ - שהדרגא שלמעלה מהעולם (פסח) נמשכת וחודרת גם בגדרי העולם (שבת). ובסגנון אחר: לא זו בלבד שישראל נגאלים ויוצאים ממצרים, היינו, שמתעלים לדרגא שלמעלה מהעולם, אלא יתירה מזה, שמעלים את העולם עצמו לדרגא שלמעלה מגדרי העולם.

ג. שבת (שבו חל פסח) שמתברך מ"שבת הגדול":

ענינו של „שבת הגדול“ („גדלות“ בענין ה"שבת") - שנוסף על שלימות העולם (ענינו של שבת) נמשכת ונעשית בו „גדלות“ שלמעלה מהעולם, היינו, שהעולם עצמו מתעלה לדרגא שלמעלה מהעולם, כמודגש בה"נס גדול" ד"למכה מצרים בבכוריהם"¹² (שעש"ז נקרא „שבת הגדול“¹³), שהנס אינו באופן של שידוד הטבע (למעלה מהטבע), אלא באופן שחודר בטבע גופא לשנות ולהפכו („למכה מצרים בבכוריהם“)¹⁴.

(10) ראה פרש"י בא יב, יא. שם, יג. ועוד. וראה לקו"ת צו יג, ד ואילך. ועוד.

(11) ויש לומר, שמעין זה ישנו גם בכל חג הפסח - שנקרא בכתוב (גם) בשם שבת, כמ"ש (אמור כג, טו) „וספרתם לכם ממחרת השבת“, שפירושו ממחרת חג הפסח (מנחות סב, ב ואילך. תו"כ ופרש"י עה"פ). ומודגש בגלוי כשהג הפסח חל בשבת, שאז התחלת הספירה היא גם „ממחרת השבת“ כפשוטו, ביום ראשון בשבוע, „תמימות כששת ימי בראשית“ (ראה קה"פ פ"א, ג ובפי"מ"כ. וראה לקו"ש ח"ב ע' 96 ואילך).

(12) תהלים קלו, י. וראה מדרש תהלים, פרש"י ומצו"ד עה"פ.

(13) תוס' שבת פו, ב (ד"ה ואתו). שו"ע אדה"ז א"ח ר"ס תל.

(14) ראה בארוכה לקו"ש ח"ז ע' 44 ואילך. -

שמפפעע בכלול, היינו, שנמשך וחודר בגדרי העולם.²³

ומעלה יתירה בקביעות שנה זו שקורין „ויהי ביום השמיני“ שמונה פעמים²⁴, שאז ניתוסף הדגשה יתירה בבי' הענינים, ד„שמיני“ – הן במעלת דרגת האלקות שלמעלה מהעולם, כיון שהענין ד„שמיני“ חוזר ונכפל בעילוי אחר עילוי שמונה פעמים, והן בהמשכה והגילוי בגדרי העולם („שמן“ ש„מפפעע בכלול“), כיון

שכל ד' חלקי השו"ע חדורה בענין ה„שמן“ („שמיני“) שבתורה, פנימיות התורה.

[ובפרטיות יותר – נוסף על המשכת ופעולת ה„שמן“ („דעה את ה" – „ורה דעה“) ב„אורה חיים“ דבני, ישנו הענין ד„אבן העזר“, ש„הקבי"ה עוזרו* ונותן לו כח וחוקק ד„אבן“ לפעול המשכת ופעולת השמן גם בדיני ממונות שבחושן משפט, עניני העולם].

ועי' שלימות העבודה בהמשכת וגילוי השמן בכל ד' חלקי השו"ע בכל פרטי הענינים שבעבודת האדם (גם בעניני העולם, דיני ממונות שבחושן משפט), נעשית גם ההמשכה והגילוי בהעולם עצמו, בכל ארבע כנפות הארץ, ועי"ז נעשית הגאולה דכל בניי – שבאים מכל ארבע כנפות הארץ לארצנו הקדושה, לירושלים עיר הקודש ולבית המקדש השלישי, ורואים את „חושן המשפט“ שבין שמונת בגדי כהן גדול.

(23) ויש לומר, שגילוי המשכת בחי „שמיני“ בגדרי העולם מודגש גם בהקריאה בתורה* במנחת שבת בפרשת שמיני.

(24) במנחת שבת הגדול, בשני וחמישי בשבוע שלפני חג הפסח, במנחת שבת דיום ראשון חג הפסח, ובמנחת שבת דאחרון של פסח, ובשני וחמישי שלאחרי הפסח, ובשבת פרשת שמיני.

(* ויש לומר, שה„עזר“ קשור עם ענין הנישואין (שפרטי הדינים שבו נתבאר בחלק אה"ע) – „עזר כגדז – שרומז על שלימות היחוד דבניי עם הקבי"ה (איש ואשה).

(* שעי"ז נעשית המשכת הענין שאודותיו קורין בתורה – „כאדם הקורא לחבירו שיבוא אליו וכבן קטן הקורא לאביו לבוא אליו כו" (תניא טפ"ז).

[ולהעיר, שהמעלה ד„שמיני“ מודגשת גם בחג הפסח (נוסף לכך שבשניהם מודגש הדילוג למעלה מהעולם) – ששמיני של פסח (בחו"ל¹⁸) שייך במיוחד (יותר משאר ימי הפסח) להגאולה העתידה לבוא ע"י משיח צדקנו, שלכן מפטירין בנבואת הגאולה „ויצא חוטר מגזע ישי וגו"י¹⁹, ואוכלים „סעודת משיח“, כידוע ומפורסם המנהג המקובל מהבעש"ט²⁰].

ו„שמיני“ הוא גם מלשון שומן²¹, ש„מפפעע בכלול“ (כהפס"ד בשו"ע²²) – שבוה מרומזו שהעילוי ד„שמיני“ שלמעלה מהעולם הוא גם באופן של שומן

(18) ובארץ ישראל נמשך ומתגלה העילוי ד„שמיני של פסח“ ב„שבועי של פסח** – שלכן אוכלים סעודת משיח (ענין הגאולה, שמיני) שבועי של פסח**.

(19) ישע"י יא, א ואילך וראה שה"ש תרצ"ו ע' 140 – הקשור לסעודת משיח).

(20) היום „יום“ כב ניסן. ספר השיתות: תרצ"ו שם; תרח"ץ ע' 277; קיץ ה'שית ע' 75; 80; תש"ב ע' 109 ואילך; תש"ג ע' 118.

(21) ראה (בנוגע „שמיני עצרת“) לקו"א להה"מ סח, סע"ב. אור תורה להה"מ זה, ב. אוה"ת שמע"צ ע' איתניו. שה"מ תרצ"ו ע' 41. וש"נ. (22) יו"ד סק"ה ס"ה.

ויש לומר ע"ד הרמז שדין זה שנאמר בחלק יו"ד דהשו"ע, „מפפעע בכלול“, בכל ד' חלקי השו"ע, היינו, שעבודת האדם בכל פרטי הענינים

(* ובזה מרומז שגם בחי „שמיני“ (ובפרט שמיני של פסח) שלמעלה מהעולם נמשכת ומתגלה וחודרת בבחי „שבועי“ שבגדרי העולם.

** ראה שיחת אהש"פ תרח"ץ (סה"ש תרח"ץ ע' 283) בשם הצ"צ: בשבועי של פסח מפטירין בשירת דוד לפי שבשבועי של פסח ובאחרון של פסח ישנו גילוי משיח בן דוד, ולכבוד משיח אומרים שירת דוד. – ויש לומר, שב„שירת דוד“ (כפי שנאמרת לכבוד דוד מלכא משיחא) נרמזת גם שירה העשירית – שלימות הגאולה כפי שהיא בבחינת „העשירי יהי קודש“, „עלי עשור“ שלמעלה גם מ„כינור של ימות המשיח שמונה“ (ערכין שם).

(דילוג למעלה מהעולם) שייך (בעיקר³¹) לעבודת בעלי תשובה³² בדרך דילוג, כמ"ש³³, "קול דודי הנה זה בא מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות", דילוג וקפיצה למעלה מסדר השתלשלות³⁴, ע"ד ובדוגמת הדילוג שבעבודת התשובה³⁵.

עמד אדה"ר ואמר מזמור שיר ליום השבת", "דריש שבת מלשון תשובה" (יפה תואר שם. וראה אנה"ת ספ"י: "שבת אותיות תשב").

31) אף ששייך גם לעבודת הצדיקים, כדלקמן הערה 35.

32) להעיר מזה"ב מ, ב: "כתיב בעשור לחודש הזה ויקחו להם גו', וכתב אך בעשור לחודש השביעי הזה יום הכפורים הוא כו'", היינו, שלקחת השנה דקרבן פסח בעשור לחודש שייכת ליום הכפורים*. - נתבאר בד"ה קול דודי הב' תשל"ו.

33) שה"ש ב, ח.

34) ד"ה קול דודי בלקו"ת שה"ש טו, ב ואילך; מאמרי אדה"ז תקס"ט ס"ע מז ואילך. ד"ה הנ"ל תשל"ו. ובכ"מ.

35) ואף שמבואר בכ"מ בהחילוק שבין תשרי לניסן, שתשרי ענינו עבודת התשובה, וניסן ענינו עבודת הצדיקים (ראה סה"מ תרל"ז ח"ב ע' שס. תרנ"ב ס"ע ג'. ועוד) - ה"ז בנוגע להתעוררות ונתינת כוח לעבודה, שבחודש תשרי העבודה היא (בעיקר) מצד התחתון בכת עצמו ("אני לדודי ואח"כ) ודודי לי" (שמודגשת בעיקר בבעלי תשובה), ובחודש ניסן העבודה היא (בעיקר) מצד הגילוי מלמעלה ("דודי לי ואח"כ) ואני לו"), אבל בנוגע לעבודה עצמה - מודגשת תנועת הדילוג שבעבודת הבעלי תשובה* בחודש ניסן דוקא, שענינו הנהגה נסית שלמעלה מהטבע (משא"כ חודש תשרי שענינו הנהגה טבעית), אלא שהדילוג

שהענין ד, "שמיני" גופא הוא באופן של "שומן", כידוע²⁵ הפתגם "שמיני שמונה שמינה" (שכאשר קורין "שמיני" שמונה פעמים אזי השנה כולה היא שמינה).

ה. וביאור הענין דחיבור דרגת האלקות שלמעלה מהעולם עם העולם (הצד השוה והנקודה המשותפת בפרטי הענינים הנ"ל בקביעות שנה זו) - בעבודת האדם:

ידוע שעבודת האדם נחלקת לב' אופנים כלליים: (א) עבודת הצדיקים - עבודה מסודרת ("תמידים כסדרם") כפי שנקבע הסדר בבריאת האדם באופן "אשר עשה האלקים את האדם ישר"²⁶, (ב) עבודת בעלי תשובה - באופן של הוספה ("מוספים כהלכתם") ודילוג ("לדלג שור"²⁷) לגבי סדר הבריאה, שע"ז באים לדרגא שלמעלה מגדרי הבריאה, כמארז"ל "מקום שבעלי תשובה עומדים צדיקים גמורין אין עומדים שם"²⁸, ויתירה מזה ש"אין יכולין לעמוד בו"²⁹.

ומהחילוקים שביניהם בזמני השנה - שבת ופסח: שבת (שלימות העולם) שייך (בעיקר³⁰) לעבודת הצדיקים, ופסח

25) הובא ונתבאר במכתב ערב פסח, תש"ד*. ספר השיחות נשמ"ח ח"ב ע' 395. שם ע' 413 ואילך.

26) קהלת ז, כט.

27) ע"פ לשון הכתוב שמואל"ב כב, ל. תהלים יח, ל. וראה לקו"ת דרושי שבת טובה סה, א. ובכ"מ.

28) ברכות לד, ב.

29) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ד. הובא בלקו"ת בלק עג, סע"א. ובכ"מ.

30) אף ששייך גם לעבודת התשובה, כמארז"ל (ב"ר ספכ"ב) "כך היא כוחה של תשובה . . . מיד

* נדפס באגרות יקודש כ"ק אדמו"ר שליט"א ח"א ע. רעח ואילך. המו"ל.

ו. ויש לומר, שענין זה מרומז גם בעבודה המיוחדת דערב פסח:

העבודה המיוחדת בערב פסח היא הקרבת קרבן פסח אחר חצות ואחר שחיטת תמיד של בין הערביים, ומעין זה גם בזמן הזה, ע"י אמירת „סדר קרבן פסח“ אחר תפלת מנחה שכנגד תמיד של בין הערביים, כמ"ש³⁹, „ונשלמה פרים שפתינו“, ולכן „צריך האדם הירא וחרד על דבר ה' לקרות אותו בזמנו שתעלה קריאתו במקום הקרבתו“⁴⁰.

וב„סדר קרבן פסח“ יש דבר תמוה⁴¹ – ססיומו וחותרו בענין שהוא (לכאורה) היפך השלימות דקרבן פסח: „ואם הפסח נמצא טריפה לא עלה לו עד שמביא אחר“?

ויש לומר, שהתוכן הפנימי ד„סדר קרבן פסח“ מרומז בסיומו וחותרו („הכל הולך אחר החיתום“⁴²) ש„אם הפסח נמצא טריפה לא עלה לו עד שמביא אחר“ – למעליותא:

„קרבן פסח“, „הקרבן הוא קרוי פסח ע"ש הדילוג והפסיחה . . כל עבודותיו דרך דילוג וקפיצה“⁴³ – מורה על הקירוב להקב"ה (קרבן מלשון קירוב⁴⁴, כללות

ומזה מובן שבקביעות שנה זו שפסח חל בשבת [שמורה שהדילוג שלמעלה מהעולם נמשך וחודר בגדרי העולם (כנ"ל ס"ב), ומודגש גם בשאר הפרטים שבקביעות שנה זו, הן בהשייכות לשבת הגדול, והן בפרשת שמיני (כנ"ל ס"ג-ד)] – מודגש החיבור דעבודת הצדיקים ועבודת בעלי תשובה גם יחד.

והענין בזה – שנוסף על העילוי והשלימות דעבודת הצדיקים, „ועמך כולם צדיקים“³⁶, שלימות שמצד גדרי הבריאה, ניתוסף בעבודה גם השלימות דעבודת התשובה שלמעלה מגדרי הבריאה, כמודגש בהגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו ש„אתא“³⁷ לאתבא צדיקיא בתיובתא“³⁸.

נעשה מצד הגילוי מלמעלה („נגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה וגאלם“)³⁹, היינו, שהגילוי מלמעלה באופן של דילוג פועל דילוג בעבודת האדם*** („הקב"ה מדלג . . (וכתוצאה מזה) ואתם עשו כל עבודותיו לש"ש דרך דילוג וקפיצה“). ועצ"ע.

(36) ישע"י ס, כא. וראה סנהדרין ר"פ חלק. (37) ראה זהר ח"ג קנב, ב. לקו"ת שמע"צ צב, ב. שה"ש נ, סע"ב. ד"ה הניף ידו וד"ה ויאמר לו יהונתן תשי"א (סה"מ תשי"א ע' 43 ואילך. שם ע' 45 ואילך).

(38) ויש לומר, שענין זה מודגש גם בהלוחות שיהיו בבימה"ק השלישי – לא רק לוחות ושברי

בעבודה הרוחנית, שגם לאחר שלימות העבודה צריך לצאת מהמיצרים וגבולים לדרגא שלמעלה ממזידה והגבלה.

(** כיון שאין זה ביכולת האדם מצד עצמו: ביצי"מ כפשוטו – מפני היותם בשפל המצב, וביצי"מ ברוחניות (גם בדרגות עלות) – מפני ההגבלה דגדרי הנבראים.

(*** וע"ד המבואר בשיטת ר' יהושע שבניטן נגאלו ובניטן עתידין להגאל (ר"ה יא, א), שס"ל שנגאלין גם בלא תשובה (סנהדרין צז, ב) – שגם התשובה באה עי"ז ש„הקב"ה עממיד להם מלך כו" (סנהדרין שס), היינו, ע"י הגילוי מלמעלה (ראה אוה"ת בא ע' רס ואילך).

לוחות, עבודת התשובה לאחר הירידה דשבירת הלוחות, אלא גם לוחות ראשונות כפי שהם בשלימותן (לפני השבירה), עבודת הצדיקים, וביתד עם זה, גם לוחות שניות, שמורה על השלימות דעבודת התשובה בעבודת הצדיקים, שהו"ע „לאתבא צדיקיא בתיובתא“.

(39) הושע יד, ג. וראה סידור אדה"ז לפני

„סדר קרבן פסח“ (נתבאר בלקו"ת שבהערה 41).

(40) סידור אדה"ז אחרי „סדר קרבן פסח“.

(41) בהבא לקמן – ראה גם לקו"ת (חל"ב) ערב פסח תשמ"ט.

(42) ברכות יב, א.

(43) פרש"י שבהערה 10.

(44) ראה סה"מ תרנ"ז ע' רט. ה'ש"ת ע' 113. וש"נ.

יותר ע"י דילוג וקפיצה שבאין ערוך לגמרי.

ויש להוסיף, שבהקרבת הפסח בערב שבת (כבקיעות שנה זו) מודגש יותר שהדילוג וקפיצה שלמעלה מהעולם (פסח) נמשך וחודר בגדרי העולם (ערב שבת, שלימות העולם).

ז. ועוד והוא העיקר - שכללות הענין דחג הפסח (שמתחיל בהקרבת קרבן פסח) אינו נשאר בעולם המחשבה או בעולם הדיבור שלמעלה מעולם המעשה, אלא נמשך וחודר בגדרי עולם העשי' הגשמי - במעשה בפועל, עי"ז שתיכף ומיד ממש נעשית הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, שאז מקריבים הפסח במעשה בפועל כפשוטו ממש.

וענין זה מודגש בסיום וחותם אמירת „סדר קרבן פסח” - שגם לאחרי העילוי ד„ונשלמה פרים שפתינו”, „שתעלה קריאתו במקום הקרבנו”, הרי, לפי-ערך העילוי והשלימות דהקרבת קרבן פסח במעשה בפועל ה"ז כמו ש„הפסח (שע"י אמירת סדר קרבן פסח) נמצא טריפה לא עלה לו עד שמביא אחר” - קרבן פסח אחר שאינו בערך כלל - הקרבת קרבן פסח במעשה בפועל.

ויש לומר, ש„מביא אחר” רומז גם על העבודה שעל ידה באים להקרבת הפסח בפועל ממש בגאולה האמיתית והשלימה - עבודת התשובה (שמביאה את הגאולה)⁴⁶, שענינה להפוך „אחר” (לעו"ז) ל„אחד” (קדושה), הפיכת רי"ש לדל"ת, עי"ז שבמקום חיבור ב' הקיין (קו העליון

העבודה) באופן של דילוג וקפיצה. ו„סדר קרבן פסח” - שהדילוג וקפיצה (אינו ענין חד-פעמי, אלא) נעשה סדר קבוע בעבודתו, היינו, שהעבודה התמידית היא באופן של דילוג וקפיצה בעילוי אחר עילוי.

וסיום וחותם (גמר ושלימות וסך-הכל) ד„סדר קרבן פסח”: „ואם הפסח נמצא טריפה לא עלה לו עד שמביא אחר” - שגם כאשר עבודתו היא באופן של דילוג וקפיצה, מגיע למסקנא ש„לא עלה לו”, היינו, שביחס למעמדו ומצבו האמיתי („לו”) אין זה נחשב לעל"י (דילוג וקפיצה) לגבי סדר העבודה ע"ד הרגיל, „עד שמביא אחר” - קירוב להקב"ה בדרך דילוג וקפיצה (קרבן פסח) באופן אחר לגמרי, „אחר” למעליותא⁴⁵, שלא בערך כלל לגבי עבודתו הקודמת, דילוג וקפיצה גם לגבי הדילוג וקפיצה דקרבן פסח גופא.

ועפ"ז מובן שב„סדר קרבן פסח” מודגש הענין ד„לא תבא צדיקייא בתויבתא” - שגם לאחרי שלימות העבודה ע"ד הרגיל (עבודת הצדיקים), כולל גם לאחרי שנעשה בעבודת הצדיקים סדר רגיל דדילוג וקפיצה, נדרשת ובמילא נעשית שלימות נעלית

45) ע"ד מ"ש בהגדה „אני הוא ולא אחר” - ש„אחר” הוא למעלה מ„מלאך” „שרף” ו„שליח” שנזכרו לפניו „אני ולא מלאך אני ולא שרף אני ולא שליח, אני הוא ולא אחר”, דרגא רביעית שקאי על עולם האצילות שלמעלה מג' עולמות בי"ע (ראה סה"מ תש"ה ע' 150), ויתירה מזה - „מביא אחר” הוא למעלה מה„אחר” ששוללים ב„אני הוא ולא אחר”.*

46) רמב"ם הל' תשובה פ"ה ה"ה - מסנהדרין צו, ב (ולדעת ר"י - באה התשובה ע"י ההתעוררות מלמעלה, כנ"ל בשוה"ג הל' הערה 135).

* ויש לומר, ש„מביא אחר” הוא למעלה גם מבחי' „אני הוא (ולא אחר)” כפי ששייך ל„אחר” הנשלל („ולא אחר”).

בעוה"ז שנברא באות ה'4 - ה' די"ה - שבשם הוי', ועד לאות ה' כפי שהיא בפ"ע - בחינה החמישית (ה'), שלמעלה מד' אותיות שם הוי'.

וענינו בעבודת האדם - שסדר העבודה הוא שצריך להיות הפסק בין המחשבה והדיבור להמעשה בפועל, כדי לחזור ולהתבונן עוה"פ כיצד לעשות את המעשה בפועל בתכלית השלימות ובהוספה לגבי המחשבה והדיבור⁵⁴, ועד"ז בהנהגתו של הקב"ה (כביכול) - שגם לאחר המחשבה והדיבור ע"ד הגאולה,

(54) כדרשת חז"ל על הפסוק, "כי ביה הוי' צור עולמים"⁵⁴, "אלו שני עולמות שברא הקב"ה אחד בה"י ואחד ביוד" . . . כשהוא אומר אלה תולדות השמים והארץ הבראם . . . בה"י בראם, הוי' אומר העולם הזה בה"י"⁵⁵ (מנחות כט, ב. ירושלמי תגינה פ"ב ה"א - הובא בפרש"י בראשית ב, ד).

(55) ע"ד (ובמכ"ש וק"ו) ההוספה בהגיעה בלימוד התורה כשצריך לפסוק הלכה למעשה בפועל (ראה סה"מ תרס"ו ע"ש ואילך. ע' תכא).

(* ור"ל שצור עולמים" רומז על החזק והתוקף («צור») כדי שימשך בעולם.

(** והמשך המאמר: "ומפני מה נברא העולם הזה בה"י מפני שזדמה לאכסדרה (שפתוח תחתיו) שכל הרוצה לצאת ממנו (לתרבות רעה) יצא, ומ"ט תלי' כרעי', דאי הדר בתשובה מעלין לוי' (בפתח העליון בין רגל שבתוכו לגגו) - מנחות שם (וברש"י). ובחינה שם: "מה ה"א פתוח מכל צד כך פותח פתח לכל בעלי תשובה", היינו, שהפתח לתשובה הוא גם מלמטה, זלא כבמנחות, שהפתח לתשובה הוא „בפתח העליון בין רגל שבתוכו לגגו", ולא בפתח התחתון דנפיק ביי", דלא מסתייעא מילתא" (ובכמה נוסחאות בפרש"י: "כמו שהא פתוחה למטה כך העולם פתוח לשבים בתשובה"). - וצע"ק שבסה"מ קונטרסים רמב, א (שבערה 48) מביא שאות ה' רומז לתשובה מירושלמי חגיגה, ולא ממנחות, אף שתוכן המאמר ע"ד רגל השמאלי שהוא קוצר שנפסק מהגג שיך יותר להסוגיא דמנחות שהפתח לתשובה הוא בפתח שבין הרגל להגג. ואכ"מ.

עם קו הימין) מוסיפים נקודת היו"ד, שרומז על נקודת היהדות שבכאו"א מישראל.

ועוד ועיקר - שלא מסתפקים בבי' הקוין שבאות דל"ת (ד„אחד"), שרומזים למחשבה ודיבור, היינו, כפי שהפסח הוא במחשבה ודיבור שלמעלה מעולם המעשה, אלא „המעשה הוא העיקר"⁴⁷, הקרבת הפסח במעשה בפועל.

וענין זה⁴⁸ נעשה ע"י הוספת קו שלישי שנפסק מבי' הקוין (שעל ידו נעשה מדל"ת ה"א⁴⁹), שרומז על המעשה שהוא בהפסק מהדיבור והמחשבה, להורות על ריחוק הערך לגבי דיבור ומחשבה - ריחוק הערך והפסק למעלותא (שהרי תכלית המכוון דמחשבה ודיבור הוא בשביל המעשה שהוא העיקר), כמרומז בפסוק „בראתיו יצרתיו אף עשיתיו"⁵⁰, ג' עולמות ביי"ע שכנגד מחשבה דיבור ומעשה, שההפסק ד„אף (עשיתיו)" מוסיף ומרבה בחי' געלית יותר שבאין ערוך - כמרומז גם באות ה' (שנעשית ע"י הוספת קו השלישי), דרגא חמישית⁵¹, „חמישית לפרעה"⁵², „דאתפריעו ואתגליין מיני כל נהורין"⁵³, שנמשכת ומתגלה וחודרת

47) אבות פ"א מ"ו.

48) בהבא לקמן - ראה תו"א מג"א צה, סע"ב. לקו"ת בלק סז, סע"א. סה"מ תרנ"ח (ע' ריב ואילך) והשי"ת (ע' 122) שם. סה"מ קונטרסים ח"א רמא, סע"ב ואילך. סה"ש תנשא ח"א ע' 211.

49) להעיר, שדל"ת הוא מלשון דלות, ולכן צריך לעשות מדל"ת ה"א, וע"ד מ"ש (תהלים קטז, ו) „דלותי (דל"ת) ולי יהושיע" (אות ה'), שרומז על הקב"ה (זח"ג רצו, ב).

50) ישע"י מג, ז.

51) נוסף על הדרגא הרביעית - עולם האצילות.

52) לשון הכתוב - ויגש מז, כד. וראה לקו"ת שה"ש כד, ריש ע"ד.

53) חז"א רי, א. וראה לקו"ת שם.

שי' שטר של דולר, ע"מ לתתו (או חילופו) לצדקה. ואח"כ אמר: [

ה. נסיים בברכה - ברכת הג הפסח כשר ושמה, כולל גם היותו „ראשון לרגלים“⁵⁷, שרומז על העלי' לרגל לביהמ"ק השלישי, „מקדש אדני-כוננו ידיך“.

ומברכה לברכה - להודות לכל אלו שהביעו איחוליהם וברכותיהם (ברכה מלשון המשכה⁶⁷) הטובות, וכבר מילת' אמורה - כל המברך מתברך⁶⁸, ובברכתו של הקב"ה שתוספתו מרובה על העיקר⁶⁹.

ובהמשך לזה - כאן המקום לאשר גם קבלת המכתבים דבקשות ברכה, פדיונות וכו', שהביאו אותם כו' על הציון דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו.

ויה"ר שיהיו בשורות טובות תמיד כל הימים,

ומתחיל בענין שהזמן גרמא - סיום ההכנות לפסח, כולל ובמיוחד אמירת „סדר קרבן פסח“,

ועאכו"כ בעניני הפסח עצמו, אמירת ההגדה, ובפרט ה„שלשה

חוזר ומתבונן עוה"פ כדי שהגאולה במעשה בפועל תהי' בתכלית השלימות ובהוספה⁵⁶.

ובפרט ע"י ההוספה בצדקה עתה (נוסף על ההשתדלות בנתינת הצדקה במשך שלוש יום שלפני הפסח⁵⁷) - „גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה“⁵⁸, שתיכף ומיד ממש באה הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו במעשה בפועל ממש, למטה מעשרה טפחים, כמ"ש „ואתם תלוקטו לאחד אחד בני ישראל“⁵⁹, „בנערינו ובוקנינו גו' בבנינו ובבנותינו“⁶⁰, ו„כספם וזהבם“⁶¹ אתם⁶², ובאים „עם ענני שמיא“⁶³ לארצנו הקדושה, לירושלים עיר הקודש, ולבית המקדש השלישי, „מקדש אדני כוננו ידיך“⁶⁴, „וואכלל“⁶⁵ שם מן הזבחים ומן הפסחים⁶⁶.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לכאו"א

(56) ובפרט לאחר אריכות הגלות, שניתוסף ריבוי גדול במעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות, הרי בודאי שצ"ל הוספה בכל עניני הגאולה.

(57) שו"ע אדה"ז ריש הל' פסח.

(58) ב"ב יו"ד, א.

(59) ישעי' כו, יב.

(60) כמ"ש ביצ"מ - בא י, ט.

(61) כולל גם כסף וזהב רותניים, אהבה ויראה (תו"א ר"פ וישב. ובכ"מ), שנקראים „גדפין“ (כנפים), שעל ידם מתעלית העבודה באופן ד„פרחא לעילא“ (תקו"ז ת"י (כה), ב). תניא ספ"ט. פ"מ.

(62) ישעי' ס, ט.

(63) דניאל ז, יג - בנוגע למשיח (סנהדרין צח, א). ועד"ז בנוגע לכאו"א מישראל - „מי אלה כעב תעופינה וכיונים אל ארבותיהם“ (ישעי' ס, ח. וראה שמו"ר ספנ"א. ועוד).

(64) בשלח טו, יז ובפרש"י. זח"ג רכא, א.

(65) נוסח ברכת „אשר גאלנו“ (ממשנה פסחים קטז, ב).

(66) ואף שבארץ ישראל כבר עבר הזמן

דהקרבת הפסח - י"ל, שתהי' האכילה* מן הזבחים ומן הפסחים שהקריב אליהו הנביא, ש„אמרו עליו שהוא מקריב תמידין בבית המקדש אע"פ שהוא שמש שהרי בקדושתו הוא עומד“ (עשרה מאמרות מאמר אל כל חי ח"ג סכ"ג).

(67) תו"א מקץ לו, ג.

(68) ראה סוטה לח, ב. ירושלמי ברכות ספ"ח - הובא בתוס' חולין מט, א (ד"ה ואברכה).

(69) ב"ר פס"א, ד. ועוד. וראה בארוכה לקו"ש ח"ה ע' 422 ואילך.

(* עיקר ענינו של הפסח - ש„לא בא מתחילתו אלא לאכילה“ (פסחים עו, ב - במשנה).

דברים⁷⁰ . . פסח מצה ומרור⁷¹ - כביהמ"ק השלישי שיכנה במהרה בימינו, תיכף ומיד ממש.

71) הגדה של פסח פיסקא, רבן גמליאל הי' אומר" (ממשנה פסחים קטז, א"ב).

70) ויש לומר שהם כנגד השלשה דברים שעליהם העולם עומד, תורה עבודה וגמ"ח (ריש אבות).



לזכות

הוד כבוד קדושת

אדוננו מורנו ורבינו

מלך המשיח שי' לעולם ועד

מתוך חיים נצחיים טובים מתוקים ושמחים

בלי הפסק בינתיים

ויהי רצון שיראה הרבה נחת משלוחיו, תלמידיו,

חסידיו ומכלל ישראל,

וינהיג את כולנו מתוך בריאות הנכונה,

ויעלה תיכף ומי"ד ממ"ש את כל בני שליט"א

קוממיות לארצנו הקדושה בגאולה האמיתית והשלימה,

והעיקר תיכף ומיד ממש

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד



ועד התמימים להפצת ה"דבר מלכות"

1347-225-1928